GŁOS POMORSKI

Nr. 143 — Rok 2. (GAZETA POMORSKA) **Numer pojedyńczy 20 mk.**

Prenumerata miejscowa: W ekspedycji mies. **250** mk., kwart. **750** mk. Przedpłata na poczcie miesięcznie **275** mk., kwartalnie **825** mk. — W razie nieprzewidzianych wypadków jak strejki, przeszkody techniczne itd. prenumeratorzy nie mają prawa żądania niedostarczonych numerów lub zwrotu prenumeraty.

— — — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się — — —

Dyrektor przyjmuje od godz. 10-tej do 11-tej przed południem. Redaktor Naczelny przyjmuje od godz. 11-tej do 12-tej w południe.

Rachunek bieżący: Bank Związku Sp. Zarobk. i Danziger Privat-Aktienbank Gdańsk i Grudziądz. P. K. K. P. Grudziądz. — Konto czekowe: **Gdańsk nr. 2980.** Konto pocztowe: Kasa Oszczędności Oddział w Poznaniu nr. 201193. Miejsce płatności i wykonania: Grudziądz.

Ogłoszenia: Wiersz wysokości milimetra w dziale ogłoszeniowym na stronie 8-łamowej 25 mk., w dziale reklamowym na stronie 3-łamowej przed tekstem 170, wśród tekstu 200, za tekstem 150, dla zagranicy z wyjątkiem W. M. Gdańska i Niemiec 200% nadwyżki w markach polskich lub ich wartości walutowej. Dla W. M. Gdańska: wiersz wysokości milimetra w dziale ogłoszeniowym na stronie 8-łam. 2 mk. niem., w dziale reklamowym na stronie 3-łam. przed tekstem 12 mk. niem., wśród tekstu 15 mk. niem., za tekstem 10 mk. niem., dla Niemiec 50% nadwyżki. Za tłomaczenie 20%. — **Administracja nie przejmuje** odpowiedzialności za termin umieszczenia ogłoszenia. Rachunki są płatne w 8 dniach; po upływie tego terminu dolicza się 5% ponad skonto bankowe.

Redakcja i Administracja: Grobłowa 27/29. | **GRUDZIĄDZ,** wtorek, dnia 20-go czerwca 1922 | Telefon Nr. **50** i **51**.

Wkroczenie wojsk polskich na Górny Śląsk.

Pod wodzą generała broni Szeptyckiego nastąpi we wtorek dnia 20 bm. przed południem. Przekroczenie granicy przez sztab na moście szopienickim pod Sosnowcem nastąpi we wtorek o godzinie 8-mej rano. Do Katowic wojska wkroczą między godziną 10 a 11-tą przed południem drogą od Szopienic. Wojska polskie na granicy powita wojewoda Rymer z członkami tymczasowej rady wojewódzkiej oraz delegat biskupi ks. prałat Kapica, który udzieli wojsku błogosławieństwa.

We wtorek zajęta będzie pierwsza strefa, tj. miasto i powiat katowicki. Obejmowanie drugiej strefy, tj. Królewskiej Huty i okolic, nastąpi we czwartek, a następnie stopniowo co dwa do trzech dni obejmowane będą dalsze strefy, których jest 6, tj. objęcie całego obszaru górnośląskiego dokonane będzie około 10 lipca.

Katowice (PAT) Komitet przyjęcia wojsk polskich ogłasza do ludności górnośląskiej następującą odezwę:

Rodacy! Nareszcie wybiła dla nas wolności godzina. Polska obejmuje już przyznaną jej część G. Śląska! We wtorek, dnia 20 czerwca przed południem wkroczy na Śląsk wojsko polskie, aby go połączyć z naszą Ojczyzną. Wzywamy Was przeto rodacy, jeszcze raz, abyście jak najserdeczniej przyjęli naszych braci, wszakże to bohaterowie, którzy uwolnili Polskę od jej zaborców, którzy krew swoją przelewali i w naszej obronie. Gdyby Polska nie była wolna, to i Śląsk jęczałby w niewoli. Otóż mając to na uwadze jakoteż i to, że wśród żołnierzy tych znajdować się będą powstańcy górnośląscy, powitajmy ich całem sercem, jak na to zasługują. Wzywamy wszystkich, aby w uszanowaniu wagi tej wielkiej uroczystości stosowali się zupełnie do przepisów, dotyczących powitania wojska polskiego. Zachowajmy wzorową karność i uważajmy, aby ta uroczystość odbyła się jak najgodniej.

PRZEJMOWANIE WŁADZ.

Od naszego korespondenta otrzymujemy następującą depeszę:

Sosnowiec, 19. 6. godz. 9.28:

Wczoraj wieczorem nastąpiło przejęcie poczty, telegrafu, sądu, kolei i więziennictwa. Równocześnie wkroczyła na Górny Śląsk wspaniale umundurowana Policja polska piesza i konna. Dziś wieczorem o 6 wojska koalicyjne opuszczą Górny Śląsk, a jutro rano o 8 wkroczą wojska polskie od strony Sosnowca. Dziś w Sosnowcu zjazd prasy całej Polski.

(—) Teska.

W SPRAWIE PRZEŚLADOWANIA POLAKÓW NA UKRAINIE.

Warszawa, (PAT) Polski charge d'affaires w Charkowie wystosował do zastępcy komisarza ludowego spraw zagranicznych notę, w której powiedziano: Poselstwo Rzeczypospolitej Polskie było zmuszone interwenjować niejednokrotnie w sprawach Polaków, których wolności i życiu groziło niebezpieczeństwo z winy urzędników ukraińskich, gwałcących jaskrawie układ o repatrjacji i traktat ryski. Komisarjat ludowy niestety wzamian udzielenia pomocy, co jest zwykłym obowiązkiem każdego urzędu spraw zagranicznych względem obcego przedstawicielstwa dyplomatycznego, zastosował taktykę uporczywego milczenia. Muszę nabrać przekonania, że komisarjat ludowy, względnie poszczególne jego wydziały, którym poszczególne sprawy zostały przydzielone obrały przemilczenie not poselstwa, jako środek umożliwiający im niewykonywanie słusznych żądań poselstwa lub ułatwiający ukrywanie przed rzadem polskim tragicznego losu, jaki spotkał już niejednego Polaka na terenie republiki ukraińskiej. W jednej ze swych ostatnich not raczył Pan nadmienić o przyjaznych stosunkach, łączących dwa rządy, sądzę więc, że punkt widzenia Pana, Panie Zastępco Komisarza Ludowego, winien być zrealizowany przedewszystkiem w sprawach, gdzie dzieje się krzywda wolności i życiu Polaka.

Sejm wobec przesilenia.

Komisja regulaminowa przyjęła w sobotę 8 głosami przeciw 6 jako niezupełnie regulaminu sejmowego postanowienie określające charakter Komisji Głównej, która ma być środkiem przedewszystkiem do rozwiązywania przesileń rządowych.

Przyjęty przez komisję wniosek stronnictw centrum i prawicy opiewa, iż dla rozwiązania przesileń rządowych i dla pilnych spraw, któremi zajmował się dotąd Konwent Senjorów, Sejm w drodze dodatków do regulaminu ustanawia Komisję Główną pod przewodnictwem Marszałka Sejmu. Skład tej komisji powstaje w ten sposób, iż każdych 5 posłów jest reprezentowanych w komisji przez jednego delegata, przyczem największa ilość przedstawicieli jednego klubu wynosić może o delegatów. Delegaci reprezentują ilość głosów odpowiadających ilości członków klubu, do którego należą. Decyzje zapadają większością głosów, odpowiadającą stosunkowi liczebnemu stronnictw reprezentowanych w Komisji Głównej.

Żądania komisji, — poprzednio bliżej określone w piśmie naszem, — zostały odrzucone.

Bezpośrednio po zakończeniu obrad komisji zaczęły się obrady plenum Sejmu, na którego porządku dziennym znajduje się jedynie sprawa Komisji Głównej.

Brzmienie uchwały.

„Do regulaminu Sejmu Ustawodawczego włacza się następujący artykuł:

„Do ustalenia stanowiska większości Sejmu w stosunku do spraw przez Sejm jej zleconych, a w szczególności w stosunku do zadań z przesileniem rządowem związanych, ustanawia się Komisję Główną pod przewodnictwem Marszałka.

„Komisja ta powstaje w ten sposób, że posłowie upoważniają do zastępstwa w niej swoich delegatów z pomiędzy siebie wybranych, przyczem jednak każdy delegat musi posiadać zastępstwo przynajmniej 5 posłów, a poszczególna delegacja nie może liczyć więcej członków niż sześciu. Jednocześnie z delegatami upoważnienie musi wskazać ich zastępców.

„Głosowanie w Komisji Głównej odbywa się w ten sposób, że każda delegacja głosuje łącznie, z liczbą głosów, które reprezentuje.

„Za stanowisko odpowiadające większości Sejmu uważa się to stanowisko, które poprą delegacje reprezentujące połowę plus jeden wszystkich członków Sejmu

Posiedzenie plenarne Sejmu rozpoczęło się krótko po godz. 1-szej. Poseł ks. Lutosławski uzasadniał podany wyżej wniosek większości. Po przemówieniach posłów Woźnickiego, Liebermana, Grzędzielskiego, Daszyńskiego i Rataja przystąpiono do głosowania. Wszystkie poprawki lewicy odrzucono; pierwsze cztery 160 głosami przeciw 149. Przy poprawce piątej, która mówi że obrady komisji są jawne, wybuchła wrzawa. P. Rataj uderzył ręką w pulpit i zawołał: „Jak pan Marszałek może poddawać pod głosowanie to, co jest zaprzeczeniem parlamentu". Tak jak gdyby komisja główna była parlamentem. Poprawka jednakże upadła 156 głosami przeciw 160.

Nad całym wnioskiem odbyło się głosowanie imienne. Przyjęto go 1,1 głosami przeciwko 150.

Następne posiedzenie Marszałek wyznaczył na wtorek. Na porządku dziennym zakończenie dyskusji nad ordynacją wyborczą i poza dniem sprawy, do których obecność rządu nie jest potrzebna. Głosowanie nad ordynacją wyborczą ma odbyć się w przyszły piątek.

Pismo Marszałka do Naczelnika Państwa.

O godz. 4 po poł., p. Marszałek wysłał następujące pismo do Belwederu:

„W odpowiedzi na pytanie, postanowione przez p. Naczelnika na konwencie senjorów w dniu 12 bm. co do istotnego znaczenia p. 3, art. 2 Konstytucji z dnia 20-go lutego 1919 r. Sejm ustawodawczy na posiedzeniu w dn. 16 bm. powziął uchwałę następującą: (Przytoczony jest dalej tekst. (Przyp. Red.)

Wspomnianym w powyższej uchwale organem na mocy uchwały Sejmu z dnia 17 bm. ma być komisja główna, której skład i kompetencję określa art. 53 a regulaminu, jak następuje: (Tekst uchwalonego artykułu. — Przyp. Red.)

Podając powyższe do wiadomości p. Naczelnika Państwa, proszę uprzejmie o wyrażenie swych propozycyj co do dalszego postępowania.

mp. **Trampczyński.**

Naczelnik Państwa zrzeka się inicjatywy.

Koło godz. 7 wiecz. z Belwederu nadeszła odpo-

wiedź Naczelnika Państwa na pismo marszałka w której powiedziano:

„Uchwały sejmowe z dnia 16 i 17 bm. w znacznej mierze przyczyniaja się do oparcia tak ważnej sprawy, jak tworzenie rządu na podstawie prawnej, przez co szczęśliwie, mam nadzieję, przyczynią się do wyjaśnienia prawnych zasad rządzenia w Polsce.

W tym stanie rzeczy, nie mogąc zmienić dotychczasowego mego stanowiska, które określiłem w przemówieniu do konwentu senjorów w dn. 12. b. m. uważam, iż gdy istnieje w łonie Sejmu instytucia powołana prawnie do tworzenia rządu, nie chcę w tej ważnej dla państwa sprawie z instytucją tą o prawo pierwszeństwa się współubiegać, i dlatego usuwając na stronę moją osobę, zrzekam się inicjatywy przy powołaniu nowego rządu, prosząc zarazem Pana Marszałka o wskazanie mi desygnowanego przez Sejm premjera w myśl wyżej powołanych uchwał z dn. 16 i 17 czerwca".

Posiedzenie Komisji Głównej.

Wobec pisma tego marszalek zarządził niezwłoczne zwołanie posiedzenia Komisji Głównej na godz. 9 wieczorem.

Skład tej Komisji jest następujący: Zw. L.-N. -- 6 posłów; N. Ch. Str. Lud. — 4 posłów; N. Ch. Kl. Rob. — 2 posłów; N. Z. L. — 6 posłów; Kł. Mieszcz. — 2 posłów;

Klub P. S. L. podzielił sie formalnie na 3 kluby, celem wprowadzenia większej ilości swoich delegatów. Wobec tego z ramienia P. S. L. weszłoby 18-tu posłów; Wyzwolenie — 4 posłów; Gr. p. Stapińskiego — 2 posłów; Rady Ludowe — 1 pos.; P. P. S. — 6 posłów; N. P. R. — 5 posłów; Klub Żyd. — 2 pos.; Niemcy — 1 posla.

Otwarzając posiedzenie. p. marszałek nadmienił, że przy weryfikacji mandatów poszczególnych członków Komisji Głównej, wykazały się pewne niedokładności, które jednak będą mogły być usunięte w ciągu dnia dzisiejszego.

Posłowie Rataj, Moraczewski, Barlicki i Daszyński, podnosząc cały szereg wątpliwości co do poszczególnych punktów zapadłej uchwały, starali się uwikłać Komisję w dłuższą dyskusję formalną na temat kwestyj najzupełniej jasnych i oczywistyczych.

Po zakończeniu tej dyskusji zabrał powtórnie głos p. marszałek, odczytując list p. Naczelnika Państwa:

Po odczytaniu tego listu p. marszałek oświadczył, iż Komisja winna podać kandydata na premjera i celem ułatwiania ewentualnych narad, wymienia nazwiska pp. Ponikowskiego. Plucińskiego, Stesłowicza i Sołtana, które już przy poprzednich przesileniach były z rozmaitych stron wyminiane.

Wobec tego, że zasiadający w Komisji Głównej przedstawiciele grup dopiero na tem posiedzeniu zapoznali się z odpowiedzią p. Naczelnika Państwa, postanowiono dla obrad nad wyznaczeniem kandydata na premjera zebrać się ponownie i to w niedzielę, o godz. 6-ej wieczorem.

Z przebiegu posiedzeń tak komisyjnych jak plenarnych wynika, że Sejm nie przychylił się do punktu widzenia Naczelnika Państwa. W istocie rzeczy nic się w przyszłości nie zmieni. Naczelnik Państwa będzie musiał uzyskać zgodę komisji głównej, jak dotąd zdobyć mu isłązgodę konwentu senjorów, zanim mianował prezydenta ministrów. Sejm utrzymał swój decydujący głos i swą suwerenność przy mianowaniu rządu.

Intryga lewicy i Belwederu, zmierzająca do rozszerzenia praw Naczelnika Państwa na czas wyborów, została przez Sejm udaremniona.

Przejęcie Górnego Śląska.

Katowice, (PAT) Tymczasowa rada wojewódzka odbyła 17 czerwca swe trzecie posiedzenie. Uchwalono udać się we wtorek in corpore do Szopienic, aby na granicy województwa powitać wkraczające na G. Śląsk wojska polskie. Następnie naczelnik wydziału bezpieczeństwa p. Krzyżanowski odczytał projekt rozporządzeń o organizacji policji komunalnej oraz o stworzeniu dyrekcji policji w Katowicach, Królewskiej Hucie i Bielsku. Oba te projekty uzyskały aprobatę rady. Z kolei naczelnik wydziału administracyjnego Hempka przedstawił projekt rozporządzeń o ustroju wojewódzkim i ustroju powiatowym. Projekty te zostały również przyjęte. Postanowiono także zwrócić się do komisji legislatywnej z prośbą aby rozpatrzyła sprawę zniesienia obszarów dworskich i przyłączenia ich do gmin, oraz aby opracowała odnośny projekt. Wojewoda Żurawski przedłożył rozporządzenia, dotyczące zakazu wywozu z obszarów województwa artykułów codziennego użytku. Rada wojewódzka zgodziła się na to rozporządzenie.

KOMISJA MIESZANA — I TRYBUNAŁ ROZJEMCZY.

Katowice, (PAT) Dnia 16 bm. odbyła się w Katowicach wstępna konferencja prezydenta komisji mieszanej dla G. Śląska p. Calondra oraz p. Kakenbeka, prezydenta przyszłego trybunału rozjemczego, z przedstawicielami Polski i Niemiec w sprawie objęcia przez obu prezydentów urzędowania. Siedzibą komisji mieszanej będą Katowice, trybunału zaś rozjemczego Bytom.

POWRÓT G. ŚLĄSKA DO MACIERZY.

Od soboty wieczora urzęduje w Katowicach i w powiecie katowickim policja polska w mundurach polskich. W południe rozwiązana została policja dotychczasowa, a władza policyjna oddana została Polsce.

W niedzielę w południe nastąpiło przejęcie kolei.

List z Górnego Śląska.

Gwałty niemieckie nie ustają. — Wszystkiemu winni być mają Polacy. — Kłamstwa prasy niemieckiej o czwartem powstaniu polskiem.— Bliska nowa era wolności i pokoju. — W oczekiwaniu wojsk polskich.

(Od naszego korespondenta).

Katowice, 12 czerwca.

W dwóch ostatnich listach moich obszernie rozpisałem się o ostatnich wypadkach na G. Śląsku i bez przykładnych okrucieństwach, popełnianych przez bandy niemieckie na ludności polskiej. I dzisiaj nie wypadło by mi nic innego, jak znowu poświecić znaczną część korespondencji opisowi tych spraw, zwłaszcza, że terror niemiecki na G. Śląsku dotąd nietylko nie ustał, lecz owszem w dniach ostatnich znacznie się wzmógł mimo rozszerzenia stanu oblężenia na cały obwód przemysłowy. Zdaje się, że uspokojenie wogóle nie nastąpi, jeżeli stan oblężenia czemprędzej rozciągnięty nie zostanie na cały górnośląski teren plebiscytowy. Fala terroru niemieckiego przeniosła sie bowiem z Gliwic, Kędzierzyna, Raciborza itd. na wieś i więcej na sąsiednie powiaty wschodnie, gdzie ludność polska pozbawioną jest wszelkiej pomocy i opieki ze strony władz. które zresztą opieki takiej użyczyć nie są w stanie. nie mówiąc już o policji, składające się z samych Niemców, którzy nietylko przez palce patrzą na gwałty band niemieckich, ale często nawet sami do nich ręki dokładaja.

Z szczególną brutalnością występowały bandy niemieckie w ostanich dniach w Bytomiu, gdzie za białego dnia napadano na Polaków na ulicy i w ich mieszkaniach bito i katowano ich i wiele set zmuszono do spiesznego opuszczenia Bytomia. Stanu oblężenia mimo to nad Bytomiem nie ogłoszono i stało się to dopiero, gdy przed dwoma dniami banda orgeschu napadła przy ul. Tarnogórskiej na wojsko francuskie. W ciągu walki, jaka stąd się wywiązała, padł jeden „stosstruppler" niemiecki. W ciągu dnia aresztowano w Bytomiu. Około 15 członków „Selbstschutzu", i to w chwili, gdy banda ta napadła w celu rabunku na skład pewnego krawca Polaka. Dotychczasowe śledztwo ustaliło, że banda ta systematycznie napadała Polaków w celach rabunkowych co było dla niej zadaniem tem łatwiejszem, że w oczach Niemców rehabilitowała ja nazwa „Selbstschutzu" i terror, uprawiany wyłącznie na Polakach. Fakt, że na jaw wyszła tajemnica. iż „Selbstschutz" jest zwykłą bandą najniebezpieczniejszych rabusiów, prasie niemieckiej, która za wszystkie wypadki z reguły zwala winę na Polaków, popsuł szyki. Ale i w tym wypadku blaty niemieckie znalazły wymówkę. Twierdzą obecnie, że ujęta w Bytomiu banda wcale do „Selbstschutzu" nie należy a posługiwała się tym tytułem jedynie, aby swoim wyprawom bandyckim nadać pozory patrjotycznych czynów. Zresztą i w innych okolicach niemieckiej części Śląska bandy niemieckie prowadzą podobną „patriotyczna działalność". Tak np. w nocy na 10 bm. napadła 20 chłopa silna banda wieś polską Dziergowice, między Raciborzem a Kędzierzynem. Po obezwładnieniu odwachu straży gminnej, w którym przebywało właśnie trzech strażaków i wójt — wszyscy byli Polakami — ustawiono wszystkich przed płotem i jedną salwą położono trupem. Ocalał tylko wójt, który został wprawdzie postrzelony, ale udał nieżywego. Następnie bandyci wybrali sie w pochód rabunkowy po całej wsi.

Mimo tak jaskrawych przykładów winy niemieckiej prasa niemiecka z całą bezczelnością twierdzi, że w każdym przypadku winowajcami byli Polacy. Tak np. hakatystyczno-wszechniemiecka „Schlesische Ztg." z Wrocławia referując tłustym drukiem o wypadkach gwałtów niemieckich, m. i. także o wyżej opisanych zajściach w Bytomiu i Dziergowicach, stawia nad tem wszystkiem w dużych literach tytuł „Dalsze gwałty polskie!"

Inne zaś pisma, jak berlińska hakatystyczna „Tägliche Rundschau" i jej wszechniemiecka siostra „Deutsche Ztg." w równobrzmiących korespondencjach z Bytomia starają się najnowsze wypadki na G. Śląsku przedstawić jako nowe, czwarte, dobrze przygotowane powstanie polskie, wzniecone w celu odebrania Niemcom przyznanych im części G. Śląska.

Ze zdumieniem zapyta się każdy: co tu podziwiać wiecej, czy faryzeuszostwo, czy bezczelność i złą wolę, czy wreszcie niesłychane zaślepienie i nienawiść Niemców do wszystkiego co polskie!

Na szczęście Rada ambasadorów, uznajac pobudki noty polskiej, śądających jak najspieszniejszego oddania Polsce przyznanych jej części G. Śląska, poleciła podobno już Komisji międzysoj. w Opolu zanotyfikowanie obu rządom nowej granicy. Ważny akt notyfikacji nastąpić musi lada chwila. Z tą chwilą władze polskie będą miały prawo do obejmowania urzędów tak administracyjnych, jak politycznych w przyznanej nam części. Z tą chwila zaczyna też upływać okres jednomiesięczny, w którym kończy sie zadanie komisji międzysoj. i wojsk koalicyjnych na G. Śląsku Jeśli więc, jak słychać, obejmowanie G. Śląska rozpocznie się 15 czerwca, nie będzie 15 lipca już żadnego żołnierza koalicyjnego na G. Śląsku.

Ludność polska, nawet i pokojowo usposobiona część ludności niemieckiej z prawdziwą tęsknotą wyczekuje zjawienia się władz, zwłaszcza wojska polskiego. w przekonaniu, że przyniesie ono upragnioną wolność, spokój i bezpieczeństwo.

Aleksy Pająk.

Nauka i szkolnictwo.

Z gimnazjum matematyczno-przyrodniczego w Grudziądzu — dawniej Wyższa szkoła realna. —

Egzaminy wstępne odbędą się dnia 30 czerwca i 1 lipca br. o godz. 9, mianowicie 30 czerwca do I klasy, 1 lipca do II klasy i wyższych. Klasy wstępne znosi się z końcem bieżącego roku szkolnego. Zgłoszenia przyjmuje dyrekcja w kancelarji dnia 19—21 czerwca i 26—28 czerwca od godz. 11½—1; 22—24 czerwca od 12½—1. Przy zgłoszeniu należy złożyć: 1) taksę wstępną i opłatę za egzamin. (Taksa za egzamin do I kl. 250 mk., do II kl. 1000 mk.; taksa wstępna 500 mk.); 2) metrykę chrztu lub urodzenia; 3) świadectwo powtórnego szczepienia ospy; 4) świadectwo odejścia ze szkoły, do której uczeń poprzednio uczęszczał.

Z gimnazjum klasycznego w Grudziądzu.

Wpisy do wszystkich klas odbywać się będą w poniedziałek, wtorek i środę, dn. 26, 27 i 28 czerwca od godz. 11—1 przed południem w kancelarji dyrektora. Przy zgłoszeniu należy złożyć: 1) taksę wstępną i opłatę za egzamin; taksa wstępna wstępna wynosi 500 mk., taksa za egzamin do 1-szej klasy wynosi 250 mk., za egzamin do klas wyższych 1000 mk.; 2) metrykę chrztu lub urodzenia; 3) świadectwo powtórnego szczepienia ospy; 4) świadectwo odejścia ze szkoły, do której uczeń przedtem uczęszczał.

Egzaminy wstępne odbędą się: dn. 30 czerwca o godz. 9 rano. egzam. wstępny do I klasy, dn. 1 lipca o tejże godzinie egzamin wstępny do klas wyższych.

Egzamina wstępne w gimnazjum żeńskiem.

Egzamina wstępne w gimnazjum żeńskiem w Grudziądzu do klasy I odbędą się 30 czerwca o godz. 8 rano, do klas wyższych 1 lipca. Klasy wstępnej nie otwiera się w przyszym roku szkolnym. Zgłoszenia przyjmuje się od 19 do 28 czerwca między 12 a 1. Zgłoszone uczenice zostaną przyjęte tylko w miarę wolnych miejsc w odnośnych klasach.

Wpisy do Szkoły Wydziałowej.

Dnia 23 i 24 czerwca (piątek i sobota) wpisy i zdawki do szkoły wydziałowej.

Nowe seminarja nauczycielskie.

Ministerjum W. R. i O. P upaństwowiło świeżo seminarjum żeńskie w Radomiu oraz męskie w Ostrowcu i w Suwałkach.

O pozyskanie gruntów szkolnych.

Ministerjum Oświecenia wydało instrukcję do inspektorów szkolnych, wskazując im, jak mają postępować, by uzyskać na cele szkolne część gruntów, przekazanych Gł. Urzędowi Ziemskiemu na parcelację. Komisarze ziemscy otrzymali od Gł. Urzędu Ziemskiego polecenie, by wyboru działek szkolnych dokonywali w porozumieniu z inspektorami szkolnymi.

Podział kuratorjum nowogrodzkiego.

Dotychczasowe Kuratorjum szkolne nowogródzkie z siedzibą w Lidze zostało podzielone pomiędzy świeżo powstałe Kuratorjum białostockie (powiaty): słonimski, lidzki, nowogródzki i wołożyński), kurat. poleskie (powiaty): nieświeski, baranowcki i stołpecki) oraz nowe kuratorjum wileńskie, które obejmuje także północno-wschodnie powiaty kuratorjum nowogródzkiego.

W ten sposób dotychczasowe kuratorjum nowogródzkie faktycznie przestało istnieć.

Zjazd Naukowo-Rolniczy w Bydgoszczy.

Coraz silniej ujawniająca się potrzeba uzgodnienia działalności naukowej dla potrzeb zniszczonego przez wojnę rolnictwa polskiego skłania pracowników na niwie naukowo-rolniczej do wspólnego omawiania podstaw organizacji zawodowej oraz ustalenia programu działalności. W tym celu odbędzie się po wspólnem porozumieniu się zainteresowanych tą sprawą instytucji naukowych, zarówno rządowych jak społecznych: Zjazd naukowo-rolniczy w Bydgoszczy, którego termin ustalono definitywnie na 6, 7, 8 lipca br. Program zjazdu obejmuje:

1) Dwa posiedzenia plenarne, na których ustalone będą po wygłoszeniu referatów i koreferatów następujace zasadnicze sprawy orjentacyjne: Organizacja doświadczalnictwa w Polsce i Organizacja Związku zakładów doświadczalnych w Polsce;

2) Zebranie sekcyjne poświęcone sprawom fachowym w poszczególnych gałęziach doświadczalnictwa rolniczego, przewidywane są sekcje: doświadczalno-rolnicza, gleboznawcza, nasienna zootechniczna, ogrodnicza itd. zależnie od zgłoszeń referatów przez uczestników zjazdu;

3) Wycieczki do folwarku doświadczalnego w Mochełku oraz okolicznych gospodarstw.

Otwarcie zjazdu nastąpi dnia 6 lipca o godzinie 11 rano w sali Instytutu naukowego w Bydgoszczy.

Zgłoszenia uczestników zjazdu, jakoteż referatów z przedstawionymi na piśmie wnioskami referentów, przyjmuje Biuro Zjazdu do dnia 25 czerwca: Bydgoszcz, Instytut Naukowo-Rolniczy, Zacisze 8. Tam też do tego terminu zgłaszać się należy o zarezerwowanie mieszkania.

Uczestnicy zjazdu, zarówno pracownicy naukowi jakoteż rolnicy interesujący się pracą doświadczalno-naukową winni przesłać opłatę uczestnictwa w wysokości 1000 mk. na pokrycie kosztów organizacyjnych zjazdu oraz na wydanie projektowanego „pamiętnika zjazdu".

Komitet wykonawczy: Prof. Dr. Bassalik, Bydgoszcz, Instytut naukowy. — Dr. K. Celichowski, Poznań, Stacja doświadczalna Wielkop. Izby roln. — Prof. Dr. M. Gorski, Dublany, Stacja chem. roln. — Dr. I. Kosiński, Warszawa, Wydz Dośw. nauk. C. T. R. — Prof. Z. Pietruszczyński, Poznań, Wydz. roln. leśny. Uniw. Poznański.

Wiadomości bieżące.

Kalendarz: Wtorek: Florentyny. Wschód słońca 3.39, zachód 8.24. Wschód księżyca 1.7, zachód 3.4.

MUZEUM otwarte w środy i soboty od godziny 12 do 2, w niedziele i święta od godz. 11 do 2.

BIBLJOTEKA I CZYTELNIA T. C. L. otwarta w dni powszednie od godz. 6—8, dla dzieci w środy i soboty od godz. 4—5.

—** **MILJONÓWKA.** W sobotę odbyło się ciągnienie 85-tej miljonówki. Z koła wyszedł numer 1 054 599.

Wykaz numerów wygranych miljonów, których posiadacze dotąd nie zgłosili się, przedstawia się jak następuje: Nr. 0 470 094 wylosowany dnia 27 maja r. b., sprzedany w Opatowie. Nr. 1 787 047, wylosowany dnia 3 czerwca r. b., sprzedany w Poznaniu.

—** **POGRZEB śp. Cecylji Obrzudównej odbył się** w sobotę po południu. Kondukt żałobny prowadził ks. proboszcz Dembek. Smutnemu obrzędowi towarzyszyli liczni przedstawiciele urzędów skarbowych oraz miejscowych władz i liczny szereg życzliwych, chcących tą ostatnią przysługą wyrazić czcigodnym, a ciosem bolesnym dotkniętym rodzicom pp. dyr. Obrzudom raz jeszcze szczere swe współczucie.

—** **SZANOWANIE PRZEPISÓW POLICYJNYCH.** Z kilku stron zwracają nam uwagę na brak poszanowania przepisów policyjnych, szczególnie przez t. zw. „lepsze lokale".

Nasi informatorzy wskazują też na to, że często widać w niedzielę gości, pijanych „białą kawą".

Na uwagi te zwracamy uwagę komu należy, że swej strony pp. właścicielom restauracji polecając przestrzeganie przepisów władz naszych. Przecież pierwszym obowiązkiem naszym winno być stosowanie się do przepisów, które na mocy ustaw władze nasze wydają. Umieliśmy słuchać obcych, tem bardziej szanować trzeba nam swoich.

—** **POKUTUJĄCA NIEMCZYZNA.** Wprost niesłychaną jest rzeczą, iż niektóre urzędy polskie na Pomorzu używają jeszcze dzisiaj pieczątki z czasów zaborczych. Tak np. przedłożył nam jeden z naszych czytelników dokument podróży, zawierający urzędową pieczątkę z napisem: „Kontrollbezirk Bromberg Gruppe". Mamy nadzieję, że notatka niniejsza spowoduje dyrekcję kolejową do tego, że wyda rozporządzenie, zabraniające użytkowania niemieckich pieczątek w polskich urzędach.

—** **Z DNIEM DZISIEJSZYM** wyjeżdżający na G. Śląsk w obrębie Polski, nie potrzebują już paszportów zagranicznych.

Ruch towarzystw.

—** **Tow. śpiewu „LUTNIA".** Lekcja śpiewu chóru męskiego odbędzie się w poniedziałek, chóru mieszanego we wtorek punktualnie o godz. 8½ w szkole żeńskiej. Już tylko dwa tygodnie dzielą nas od Zjazdu, wobec czego nie powinno braknąć żadnego śpiewaka. — W czwartek zebranie Komisji i Zarządu w lokalu Banku Mieszczańskiego. ZARZĄD.

Z Pomorza.

—** **ŁASIN. (Zmiany na poczcie).** Ministerstwo poczt i telegrafów powołało tutejszego starszego naczelnika poczty p. Michała Stanisława Ekerta w skład komisji, odbierającej urzędy pocztowe, telegraficzne i telefoniczne od Niemców na G. Śląsku.

W zeszłym roku pracował p. Ekert w Komisji unifikacyjnej w Warszawie nad ujednostajnieniem przepisów pocztowych dla Polski.

Pocztę w Łasinie objął tutejszy urzędnik p. Przybylski.

—** **SZWARCYNOWO, (pow. lubawski). (Jubileusz kapłański).** Dzień 1 czerwca b. r. był dla naszej parafji pamiętnym i uroczystym. W tym bowiem dniu obchodziliśmy święto 25-letniego pobytu wzgl. pracy kapłańskiej czcigodnego księdza dziekana Dobka w naszej parafji. — Wdzięczność i miłość dla swego ukochanego duszpasterza, jaka serca nasze przepełnia, kazały nam złożyć w dniu tym u stóp Jego wyznanie czci i przywiązania za tyle lat troskliwej pracy nad zbawieniem dusz naszych. — Niemało zdziwiło ks. dziekana, gdy wychodząc rano z plebanji do kościoła dla odprawienia mszy św., ujrzał przed sobą drogę przyozdobioną bramami, z których na jednej umieszczony był napis: „Nasz czcigodny ks. Dziekan Dobrodziej niech żyje nam!" Również i kościół zastał odpowiednio przystrojony. Podczas uroczystej mszy św., w której brała udział większa ilość parafjan, usłyszeliśmy niespodzianie śliczny śpiew „Kyrje, Ojcze łaskawy" itd., który bardzo udatnie wykonało tutejsze kółko śpiewackie „Halka" pod batutą dyrygenta p. nauczyciela Rutkowskiego z Bielic. W chwili, gdy czcigodny Jubilat odchodził po ukończonej mszy św. od ołtarza do zakrystji, śpiewało kółko na głosy „Błogosław Mu, Błogosław Mu Panie na ziemi i prowadź Go przez Syna do Siebie". — Po skończonej uroczystości w kościele, udało się grono parafjan przed plebanję w celu złożenia życzeń swemu wielebnemu ks. Proboszczowi. Naprzód przemawiał w imieniu parafjan jeden z tutejszych starszych obywateli, składając dzięki czcigodnemu ks. Dziekanowi za ćwierć wiekową pracę nad nami, życząc Mu równocześnie zdrowia i sił do dalszej pracy. Następnie przemawiali wzgl. składali życzenia delegaci od poszczególnych korporacji i to: w imieniu gminy złożył życzenia tutejszy p. wójt. W imieniu Dozoru kościelnego, jeden z członków Dozoru, zaś w imieniu Zarządu i Rady Nadzorczej tutejszego Banku Ludowego jeden z członków Zarządu — jako założycielowi spółki i długoletniemu prezesowi. W imieniu Kółka śpiewackiego p. dyrygent — również jako założycielowi a obecnemu Patronowi Kółka. Wygłoszona została też stosowna deklamacja z grona młodzieży. Po wzniesionym w końcu przez jednego z członków Dozoru kościelnego toaście na cześć wielebn. ks. Dziekana, odśpiewało Kółko na zakończenie uroczystości na głosy: „Niech żyje nam!"

Czcigodny ks. Dziekan, wzruszony do głębi sprawioną Mu niespodzianką, dziękował zgromadzonym parafjanom w serdecznych słowach, czując się jakoby sowicie wynagrodzonym, że za jego pracę okazali mu parafjanie miłość i wdzięczność; przemawiał zaś jeszcze przez chwilę, w słowach pełnych znaczenia do swych parafjan — przyrzekał przytem i nadal, o ile Mu tylko sił starczy, pracować dla dobra swych parafjan nie tylko w kościele, ale i poza jego murami — oświadczając równocześnie, że chce głowę swą położyć tu pomiędzy swymi ukochanymi parafjanami.

Naszemu czcigodnemu księdzu Dziekanowi życzymy z całego serca, aby Pan Wszechświata, w czerstwem zdrowiu i pełni sił pozwolił Mu jeszcze długie lata być naszym Pasterzem i ukochanym Ojcem. Parafjanin.

—** **CZERSK. (Sprawa kontraktów).** Deputacja składająca się z 3 osób. i to p. Hepki z Nowych Prus, Laski z Odrów i Zająca z Pustek, wyjechała w ubiegłą środę do Warszawy, aby się dowiedzieć, jak daleko ma się sprawa unieważnionych kontraktów zawartych u p. Gaszkowskiego. Jeden z posłów oświadczył jej co następuje:

Jeżeli chodzi o jednostki, to minister sprawiedliwości wolałby raczej dać poszkodowanym odszkodowanie, niż uchwalić nową wyjątkową ustawę. Ponieważ jednak liczba tychże jest zbyt wielka, przeto większość sejmowa nie zgadza się na to, aby państwa nie narażać na wielkie straty, i uważa za konieczne, aby ustawa wyjątkowa była uchwalona.

Wzywa się wszystkich poszkodowanych, którzy zawarli kontrakty u. p. Gaszkowskiego, aby dokładnie i to jak najprędzej donieśli p. Hepce w Nowych Prusach, kiedy nabyli swe posiadłości, nazwisko sprzedającego i kupującego oraz ich miejsce zamieszkania, za jaką cenę kupili, czy nabywca jest w procesie i czy i kiedy nastąpiła eksmisja sądowa.

—** **MŚCISZEWICE,** pow. kartuzki. Już od wielu lat grasuje tu bardzo dobrze zorganizowana szajka złodziejska: Kos-Prusza, która nie tylko w powiecie kartuzkim, ale i w innych powiatach nawet i w tczewskim, prowadzi swe niecne rzemiosło z przestrachem dla całej ludności. Znany włamywacz Kos, herszt szajki, siedzi wprawdzie w więzieniu starogardzkiem, gdzie w najbliższym czasie będzie osądzony, lecz jego szajka pracuje dalej. W ostatnim tygodniu przed Zielonemi Świątkami włamali się członkowie tejże szajki złodziejskiej dwokroć do plebanji w Wygodzie. Przemocą wyłamali otwór w oknie i pozabierali różne rzeczy z plebanji. Kłódki i rygle w kurniku, świniarcu i śpichlerzu rozbiwszy, zabrali nieco drobiu, około 15 ctr. zboża. Zaalarmowana natychmiast policja czyniła poszukiwania. Tylko wprawnemu oku komendanta policji kartuzkiej, p. Szmytkowskiemu, zawdzięczać należy, że po długiem, mozolnem szukaniu wytropiono złodziei w Mściszewicach. Trzeba podziwiać rafinowany sposób owej szajki złodziejskiej, która starała się wszelkie ślady po sobie zakryć a policję w błąd wprowadzić.

Część łupu skradzionego znaleziono u gospodarza Majkowskiego w Mściszewicach, który został natychmiast aresztowany i do więzienia w Kartuzach odprowadzony. Spólników Majkowskiego niestety jeszcze nie zdołano pochwycić, gdyż tenże wzbrania się ich nazwiska wydać.

Z całej Polski.

—** **BYDGOSZCZ. (Tajemniczy trup).** Dnia 14 bm. w Małych Bartodziejach przy ulicy „Ku Młynom" bawiące się dzieci znalazły trupa w stodole należącej do pana Pitaka (właściciela fabryki mebli w Bydgoszczy).

Zawiadomiona policja znalazła na miejscu zwłoki młodzieńca liczącego około 18 lat. Policja doszła do wniosku, że młodzieńca tego zamordowano za pomocą uderzeń po głowie orczykiem. Tożsamości osoby na razie nie stwierdzono, ponieważ sprawcy prawdopodobnie dla zatarcia śladów ubranie zabrali pozostawiając swą ofiarę tylko w koszuli.

Osoby mogące poinformować lub rozpoznać zamordowanego zechcą się zgłosić do biura policji państwowej, ulica Jagiellońska 21 pokój 72. Rysopis zamordowanego: około 153 ctm. wysoki, włosy ciemno blond, bez zarostu, górna warga wklęśnięta i z małym rowkiem.

—** **KĘPNO. (Zamordowanie urzędnika).** W Kępnie niewyśledzeni dotychczas sprawcy zamordowali podczas dyżuru nocnego, urzędnika pocztowego Bajdałę. Mordercy ofiarę swą udusili, a następnie rozbili mu głowę kamieniem.

—** **WARSZAWA. (Sprawność straży pożarnej).** Na zakończenie zjazdu Związku zawodowych straży pożarnych odbyły się próbne alarmy poszczególnych oddziałów straży warszawskiej z koszar, które dały następujące wyniki: III oddział — pogotowie wyjechało w ciągu 28 sekund, cały oddział w 53 sek.; V — konny w 15 sek., cały oddział w 45 sek.; IV — konny w 15 sek., oddział — w 45 sek.; II — konny w 16 sek., oddział w 45 sek. i I — cały oddział na samochodach — w 10 sek.

—** **ŁÓDŹ. (Miljonowe bankructwo.)** Za bankructwo na sumę 300 miljonów marek uwięziono w Łodzi kupca Kołowskiego. Kupiec Wollman, który również zbankrutował odebrał sobie życie.

—** **WARSZAWA. (Sanitarna służba zdrowia).** Biuro pracy społecznej zwołało konferencję działaczy samorządowych przeważnie ze świata lekarskiego, celem opracowania wytycznych projektu sanitarnej służby zdrowia.

Na zebraniu tem uchwalono następujące postulaty:

1) Akcja uzdrowotnienia kraju winna spoczywać na samorządzie przy ogólnem kierownictwie, poparciu i kontroli ze strony Państwa;

2) w tym celu konieczne jest: a) utworzenie referatu sanitarnego przy wydziałach powiatowych pod ogólnem kierownictwem lekarza sejmikowego; b) powołanie do życia komisji sanitarnej, przy każdym sejmiku; c) przeprowadzenie podziału powiatów na obwody sanitarne i stworzenie stanowiska komunalnego lekarza obwodowego; d) stworzenie personelu pomocniczego sanitarnego (sanitarjusze lub dozorcy sanitarni), którego zadaniem byłoby wykonywanie wszelkich zarządzeń władz samorządowych w sprawach sanitarnych; e) utworzenie gminnych komisji sanitarnych przy radach gminnych dla planowego ujęcia pracy tych ciał w dziedzinie polepszenia warunków sanitarno-hygjenicznych wsi, przy współudziale dozorców sanitarnych obwodowych i pod ogólnem kierownictwem i kontrolą lekarza komunalnego.

—** **KROSNO. (Bandytyzm). W ostatnich dniach wzmógł** się znów bandytyzm w Krośnieńskiem. Grasuje tam jakaś na razie bliżej nieznana szajka, która dopuściła się szeregu śmiałych napadów. I tak trzech uzbrojonych w rewolwery bandytów napadło na plebanję w Rogach a po poszukiwaniach w kancelarji parafjalnej spalili wszystkie akta i księgi a proboszczowi ks. Stankiewiczowi zrabowali 50 000 mkp. Ci sami bandyci — jak się zdaje — napadli na dom Mojżesza Kalba w Ropiance, na granicy czeskosłowackiej i skradli na szkodę Kalba 4 miljony mkp.

—** **KRAKÓW. (Nowym komendantem)** obozu warownego w Krakowie na miejsce generała Kosteckiego mianowany został pułkownik Józef Becker. Podczas powrotu do kraju 13 p. p. austrjackiej na froncie siedmiogrodzkim pułkownik Becker zaprzysiągł go na wierność państwu polskiemu i przyprowadził go do Krakowa.

(Odsłonięcie biustu Dantego). Uniwersytet Jagielloński otrzymał biust Dantego od rządu włoskiego. W sobotę 17 bm. nastąpiło odsłonięcie tego biustu. W uroczystości z tem związanej wzięli udział poseł przy rządzie warszawskim, minister Tomassini, minister Targowski, senat uniwersytetu, przedstawiciele wszystkich władz, bawiąca w Krakowie wycieczka dziennikarzy włoskich itd.

—** **LWÓW. (Aresztowanie oszusta).** Policja aresztowała dra Włodzimierza Strutyńskiego, dyrektora kołomyjskiej filji Banku Towarowego, który na szkodę tegoż banku dopuścił się sprzeniewierzenia na sumę kilku miljonów marek.

Ze Świata.

Druk na odległość. Z Budapesztu donoszą do londyńskiego „Timesa", że inżynier węgierski Szaks wynalazł przyrząd do drukowania na odległość.

Przyrząd ten, który może być zastosowany do każdego aparatu telegraficznego, przesyłającego depeszę, drukuje całe zdania, ustawiając je w wiersze i szpalty, z pomocą prądu elektrycznego.

Wynalazca twierdzi, że w ten sposób będzie można drukować jednocześnie kilka wydań jednego dziennika w różnych, odległych nawet miastach.

Co jest przy tem ciekawe, że inżynier Szabo wygłosił odczyt o swym wynalazku przed gronem techników i rzeczoznawców w przytułku dla bezdomnych, tam bowiem mieszka, nie mogąc zdobyć mieszkania i nie posiadając na to środków

Poszukiwanie sprawcy zamachu na Scheidemanna. Prawicowe pisma niemieckie ośmieszają postępowanie policji w Kassel, która w pościgu za sprawcą zamachu na Scheidemanna aresztuje każdego, kto się pojawi w okularach w oprawie rogowej, gdyż napastnik miał podobno założone właśnie takie szkła.

Sprawy społeczno-gospodarcze.

HANDEL.

— **Zebranie Towarzystwa Kupców Samodzielnych w Chojnicach** odbyło się w piątek, dnia 10 bm. na które przybył z Grudziądza kierownik Centrali p. M. Pacoszyński. Po zagajeniu posiedzenia przez prezesa Towarzystwa p. Romana Stamma i odczytaniu protokułu z ostatniego zebrania wywiązała się nad sprawozdaniem z poprzedniego posiedzenia obszerna dyskusja, do której dostarczył tematu incydent jaki zaszedł między Zarządem a niektóremi członkami, na tle powstałych nieporozumień osobistych. Na propozycję kierownika Centrali, popartą przez p. dyr. Czabańskiego postanowiono ponownie zwrócić się do członków grożących wystąpieniem z Towarzystwa, aby nie rozbijali solidarności kupieckiej w Chojnicach, gdzie wobec przewagi niemiecko-żydowskiej, kupiectwo musi iść ręka w rękę aby wytrzymać współzawodnictwo obcych. Następnie omawiano rozporządzenie dotyczące nowego podatku przemysłowego. Na liczne zapytania w tym względzie udzielił kierownik odpowiednich wyjaśnień.

W dłuższym referacie na temat: „Obecne położenie gospodarcze", omówił p. M. Pacoszyński najgłówniejsze zagadnienia dotyczące handlu i przemysłu. Kupiectwo w dużej mierze mogłoby przyczynić się do uzdrowienia opłakanych obecnych stosunków, gdyby drogą solidarności i wytrwałej pracy ujęło odnośne sprawy gospodarcze w swoje ręce. Dziś praca ta jest bardzo utrudniona ze względu na wielki udział w handlu nie kupców lecz jednostek nie mających nic wspólnego z kupiectwem, które wskutek nieuczciwego traktowania handlu podrywają dobre imię kupca polskiego.

Ważną dla kupiectwa sprawę poruszył kierownik Centrali omawiając stanowisko kupiectwa w przyszłej kampanji wyborczej. W obszernej dyskusji jaka się wyłoniła po tym referacie, stwierdzono, że zasadniczych różnic w tej sprawie niema, uzgodniono bowiem program pracy zmierzającej do zorganizowania kupiectwa w przyszłych wyborach do Sejmu. Kupiectwo zatem nie dążąc bynajmniej do stworzenia jakiejkolwiek partji politycznej, pragnie zmobilizować wszystkie swoje siły, aby do przyszłego Sejmu wprowadzić jak najwięcej przedstawicieli reprezentujących handel i przemysł celem uzdrowienia stosunków gospodarczych w Polsce.

W obszernych debatach na powyższe tematy zabierali głos pp. prezes Stamm, Dolata, dyr. Czabański i inni. Wyrażono podziękowanie Centrali za jej gorliwą pracę dla kupiectwa pomorskiego, poczem p. prezes posiedzenie zamknął.

— **Uchwały międzynarodowej parlamentarnej konferencji handlowej.** W Paryżu odbył się doroczny zjazd tej konferencji. Wypowiedziała się ona przeciw wszelkim ograniczeniom ustawowym importu wina i zwalczania konsumcji wina na drodze ustawodawczej. Następnie raz jeszcze potępiła inflację i wszelkie ograniczenia swobody w działalności produkcyjnej i przeciw protekcjonizmowi celnemu. Wreszcie wezwała rządy, by zaprzestały wydawania wszelkich prohibicji przywozu i wywozu, wyjąwszy tylko zakazy, wywołane względami wojskowemi i bezpieczeństwa publicznego.

Drukarnia Pomorska Tow. Akc. Grudziądz.
Za redakcję: Izydor Średzki.

Podziękowanie.

Za łaskawy udział w pogrzebie naszej córki ś. p. Cecylji i wyrazy współczucia składamy serdeczne podziękowanie.

Stanisław i Zofia Obrzudowie.

Grudziądz, 19 czerwca 1922. 2009

Wielka licytacja

odbędzie się z powodu ukończenia dzierżawy na plebance w **Błędowie**, stac. kol. Gorzuchowo, pow. Chełmno. Sprzedawać będę w drodze publ. licyt. za natychm. zapłatą więcej dającemu w **czwartek d. 22 czerwca 1922 r.** o godz. $^1/_2$11 **przed południem** niżej podany inwentarz żywy i martwy i to:

1999 **Konie, źrebce, krowy dojne, stadnik rozpłodowy, bydło młodociane, kury, manež, sieczkarnię, kosiarkę do trawy i zboża, śrutownik do zapędu parówką, drylownik $2^1/_2$ mtr. szeroki, wozy robocze, powózki, wóz do mleka, beczkę do gnojówki, maszynę do sortowania kartofli, kultywator, pługi, brony, postronki i różne inne przedmioty i urządzenia.**

Wszystko jest używane lecz w dobrym stanie. Oglądać można godzinę przed rozpoczęciem się licytacji. Taksamo przed rozpoczęciem sprzedawać się nie będzie. Postronki i uzdeczki proszę przynieść z sobą.

Furmanka stoi w dniu licytacji o godzinie 10 przedpołudniem na dworcu w Gorzuchowie

Jan Olszewski, licyt. i taksator

Grudziądz, Nadgórna 6.

Uchwała. (1998

W sprawie karnej przeciw Franciszkowi Döringowi o kradzież, postawiła Prokuratura w Grudziądzu o uznanie rękojmi w kwocie 10000 marek za uchylenie aresztu śledczego przeciw Franciszkowi Döringowi za przepadłą z powodu jego zbiegnięcia.

Wzywa się Franciszka Döringa o oświadczenie się na ten wniosek do dni ośmiu po myśli § 122 p. k.

Grudziądz, dnia 6-go czerwca 1922 r.

Sąd Okręgowy w Grudziądzu.

(Izba Karna) I. J. 35/21/150.

Dzielnego registratora

od zaraz poszukuje Magistrat Świecie.

Pobory według pragmatyki państw. Klasyfikacja według wykazanych zdolności. Zyciorys jako i odpis świadectw nadesłać należy do Magistratu Świecie n. W. (Pomorze) |2004

Otto Walker

Jubiler ze Szwajcarji.

Grudziądz, Józefa Wybickiego 17/19

Pracownia dzieł artystyczn. oraz wszelkich wyrobów nowoczesnych. Warsztat reparacyjny i rytowniczy. [2006a

Zakład otwarty od godz. 10—1 i 3—6

Damska suknia tylko mk. 4500

wysyłamy piękną damską całą suknię tryk., nadzwyczaj praktyczną, nadającą się na każdą figurę, w kolorach: czarny, granatowy, bordo, fres, czerwony i inne kolory — tylko **za 4500 mk.**

Dobrze się pierze.

Przesyłka 300.— mk. Przy zamówieniu 3 sukien i więcej przesyłka na nasz rachunek. [2001

Wysyłamy zaraz pocztą za pobraniem (płaci się przy odbiorze).

B. GÓRALSKI, WARSZAWA

Chmielna 56.

Węgiel Węgiel

Dostarczamy i przyjmujemy zamówienia

na węgiel

pierwszej jakości [1997

wagonowo każdą ilość.

DOM HANDLOWY

S. Lisiewicz i T. Matuła

Telefon 274 **GRUDZIĄDZ** Telefon 274

Józefa Wybickiego 21.

Węgiel Węgiel

Najtańsze źródło zakupu

dla budowniczych, malarzy, stolarzy, blachnierzy, rzeźników itd. Specjalność: Chemikalja, klej, szelak, farby pokost, lakiery, terpentyna, sekatywa, kreda, gips, tran, froter do podłóg, mydła do prania, mączka ryżowa, boraks, amoniak, kwas solny, naftalina i kamień mydlany. 1815

Drogerja pod Koroną,

Leon Richter Grudziądz,

ul. Józ. Wybickiego (daw. Stara 16)

Listy przewozowe

z firmą lub bez firmy w każdej ilości dostarcza

Drukarnia Pomorska T. A.

Grudziądz.

Polak-Katolik

każdy wie, że

Aby Polsce
Torować drogę szczęśliwej
przyszłości —
Odrodzenia trzeba —
Ludowi polskiemu według
Idei katolickiej!!!

Wykazuje na to jasno

Przewodnik Chrześc. Demokracji

Poleca:

Księgarnia Społeczna

Poznań, Skarbowa nr. 12.

Mór płactwa

usuwa **FLAWIN**

wyrobu apteki D. Jurkowskiego

w RADZYNIE (Pomorze)

Pudełko 1050 marek za zaliczką. 1535

Z świeżego transportu polecam

kredę, gips, farby, klej, pokost, lakiery, kamień mydlany, naftalinę, kwas solny i amoniak.

Drogerja pod Koroną

Leon Rychter, Grudziądz ul. Stara 10.

Posady

Chłopiec

do posyłek

syn uczciwych rodziców może się zgłosić do

Druk. Pomorsk.

Tow. Akc.

Grudziądz.

Młodsza

biurow. siła

(mężczyzna lub kobieta) biegła w stenografji i pisaniu na maszynie, posiadająca dobrą znajomość języka polskiego i niemieckiego znajdzie natychmiast zajęcie.

Zgłoszenia z dołączeniem odpisów świadectw adresować do fabryki sygnałów kolejowych

C. Fiebrandt i Ska., T. z o. p. 2003

Bydgoszcz-Okole.

Niańka i służąca

do wszystkiego mogą się zgłosić (1678

ulica Sienkiewicza 39 parter na lewo.

Potrzebni natychmiast

Akwizytorzy do przyjmowania ogłoszeń do bardzo poczytnego i popularnego wydawnictwa na wszystkie województwa Rzeczypospolitej Niezbędne warunki do przyjęcia: inteligencja, niestrudzona energja, przyzwoity ubiór. Pierwszeństwo mają zdemobilizowani wojskowi i studenci. Wysokie zarobki zapewnione. Zgłoszenia możliwie osobiste od dnia 22 b. m. i r. w Biurze Wywiadowczym „Fortuna" Toruń, ul. Szeroka nr. 92. Telefon 233. 2002

Poszukuję od 1. 7. 22 r. młodszą 1996

panienkę

do kasy oraz

ucznia

Fl. Kołodziejczak,

Grudziądz, 3 Maja 8.

Gospodyni

potrzebna wykwalifikowana, władająca językiem polskim i wpiśmie obeznana z kuchnią, hodowlą drobiu, jako samodzielna. Oferty do Gł. Pomorsk. pod nr. 1992.

Poszukuje się na wieś porządnej

dziewczyny

dla wszelkich zachodzących prac. Zgł. do Gł. Pomorsk. pod nr. 1600

Niańka

do dziecka może się natychm. zgłosić u ppor. Wyborskiego Koszary Świętopełki ulica Chełmińska. (2281

Sprzedaże

SKŁAD tapiserji i galanterji (krótkich towarów) z inwentarzem zaraz do sprzed. Zgł. pod nr. 159 do Reklamy Pom. Grudz Rynek 10 II ptr. |2270

Pies owczarski

rok licz., nietresowany śliczny okaz, na sprzedaż. Zgłosz. do Głosu Pomorskiego nr. 3054

Mój interes

kol. żelaz. i łok. z restauracją, z dużym ogrodem 50 drzew owoc. przy wielkim młynie jedna oberża w wielkiej wsi przy pow. m. Tuchola, dom masywny sprzedam natychmiast **A. Judé,** 2244a Koślinka (Tuchola)

Mam na sprzedaż

3 ciężarowe wozy

w dobrym stanie. 2296

Wojciech Małyka,

Nowawieś pow. Grudz.

Pies (wilk)

czystej rasy, 10 miesięcy stary na sprzedaż. 2272 Lipowa 34, róg Sobieskiego w składzie.

Markiza

duża, tanio do sprzedania. Sobieskiego 6, II.

Męskie biórko

urządzenie sklepowe, niklowa maszyna do gotowania, jest zaraz do sprzedania.

Kulczyk

ulica Kościuszki 14

Baczność!!

fortepian korzystnie na sprzedaż i pies (hart) mieszany. Pl. 23 Stycznia 12, Jadłodajnia.

Warsztat szewski

z wszelkiemi narzędziami i maszyną, oraz meble na dwa pokoje i kuchnię na sprzedaż.

M. Muszyński i Sk.

Józefa Wybickiego 35

Kosy do sieczenia z dobrej stali, kute

Centryfugi dobre fabrykaty

oferuje bardzo korzystnie

Hipolit Kotliński

Grudziądz, handel żelaza ul. J. Wybickiego 7.

Baczność!!

Kareta 4-ro osobowa w dobrem stanie tanio do sprzedania u siodlarza Mrozowskiego w Golubiu (Golub Pomorze.)

Dzierżawy

Baczność!

Piekarnia

w pełnym biegu z powodu zmiany przedsiębiorstwa natychmiast do wydzierżawienia. 2274

B. Gackowski,

Czersk, ul. Młyńska 42. (Pomorze)

Poszukuje się dzierżawy

piekarni

zaraz lub później.

K. Rzeźnikowski.

Wąbrzeźno. Rynek 20

1608.

Restauracja Leśniczówka

(Park Miejski) [2281

We wtorek, dnia 20 czerwca 1922 roku

koncert ogrodowy.

Początek o godzinie 6-tej wieczorem.

Wstęp bezpłatny.

Wydzierżawię 1993

Ogród

5 mórg, zaraz, w Strzemięcinie, 1 kilometr od tramwaju ul. Chełmińskiej. Telefon 283.

Kupna

Poszukuje się do natychmiastowego zakupna

roweru

3-kołowego ze skrzynią. Oferty składać pod nr. 2000 do Ekspedycji Gł. Pomorskiego.

Poszukuje się kupna używanej

szerokiej młocarni

z czterokonnym maneżem i kosiarki do zboża. Zgłoszenia do „Głosu Pomorskiego" pod nr. 1983.

Drzewo

opałowe, wałki, kupi zaraz 100 metrów, 3500 mk. za metr loko stacja Grudziądz. Oferty do Głosu Pomorskiego pod nr. 1991.

Mieszkania

Poszukuję od zaraz dla mojej dyrektryzy

umeblowanego

pokoju

o ile możliwie z pensją. Zgł. upraszа 2273

Salon mód

H. Rogowska,

Chełmińska nr. 1.

Zguby

Dnia 14 czerwca 22 r. zgubiłem 2280

portfel

z osobistemi dowodami na nazwisko **Czesław Szubarga** Szewska 23. Grudziądz. Łaskawy znalazca zechce zwrócić pod wyżej wymieniony adres.

Unieważnienie!

Skradziono dokumenty wojskowe dnia 15. 6. 1922 r. na nazwisko **Piotr Puchalski,** wystawione przez 82-gi pułk syberyjski, zatwierdzone przez PKU, Łomża. Takowe się unieważnia. 2278

Różne

1000000 mk.

poszukuję na pierwsze miejsce na mój dom z $5^1/_2$ morg. jak celem założenia interesu w ulicy Pańskiej na dłuższy lub krótszy czas z powodu spodziewanych się później innych pieniędzy. Zgłosz. upr. (2258

Feliks Przeperski

ulica Pańska nr. 11.

Rower damski

i 2 pary długich butów na sprzedaż **Klepke,** Pl. 23 Stycznia 20 a, ptr. 2275

„KOLUMBIA"

NAJWIĘKSZE BIURO POŚREDNICZE

Polsko-amerykańskie filja w Nowym-Yorku

poszukuje dla amerykanów tylko większ. posiadłości, domów, fabryk, młynów, folwarków, gospodarstw, hoteli i interesów. (2005

KOLUMBIA

Bydgoszsz, Gamma 8.

Szczepienie.

wykonuje prywatnie

Dr. Sujkowski

J. Wybickiego 31, I. p.

DAMSKA SUKNIA 4500

letnia tylko mk.

Wysyłamy wprost z fabryki piękną **damską** letnią całą **suknię** trykot. nadzwyczaj praktyczną, nadającą się na każdą figurę, w kolorach: czarny, granatowy bordo, fres, czerwony, lila, różowy, niebieski, zielony, piaskowy, szary, bronzowy, elektryk, biały i t. d.—najmodniejszy fason, pięknie przybrana—tylko za **4500 mk.**

Przesyłka 300 mk. Przy zamówieniu 3 sukien i więcej **przesyłka na nasz rachunek.**

Wysyłamy zaraz pocztą za pobraniem (płaci się przy odbiorze).

Prosimy adresować: 1977

J. Lubka — Łódź 38.

NA SEZON LATOWY!

Pomimo ogólnego podrożenia, dopóki zapas starczy, po dotychcz. niskiej cenie

Wielki wybór perfum krajow. i zagr. najświeższe nowości. Najlepsze wody kolońskie, mydła toalet. i lecznicze. jako najlepsze uzn. kremy udelikat. płeć, usuw. piegi i odmładzające cerę. Pudry, róże, szminki, ołówki do brwi pomadki do ust, grzebienie, gąbki i artykuły hygieniczne. Wodę do ust. pasty i szczotki do zębów. (1816

Drogerja i Perfumerja pod Koroną

LEON RYCHTER, Grudziądz,

ul. Józ. Wybickiego (dawn. Stara) 16